

FAQ tweede modelnoodverordening COVID-19

Versie 1 april 2020

Dit document is opgesteld op verzoek van het veiligheidsberaad en bevat antwoorden op vragen vanuit de veiligheidsregio's over de tweede modelnoodverordening COVID-19, die op donderdag 26 maart 2020 door het veiligheidsberaad is vastgesteld. Dit document zal zo vaak als nodig worden aangevuld en verspreid onder de veiligheidsregio's. Het document wordt zoveel mogelijk ambtelijk afgestemd met de betrokken ministeries, OM en Politie.

1. Algemene vragen.....	3
Welke bevoegdheden zijn overgegaan naar de voorzitters van de veiligheidsregio's en welke blijven bij de burgemeesters?.....	3
Kan de voorzitter van de veiligheidsregio zijn noodbevoegdheden in mandaat laten uitoefenen door burgemeesters?.....	3
Is het ook aan de veiligheidsregio's om bijvoorbeeld afspraken te maken over het nakomen van betalingsverplichtingen aan of van gemeenten?	4
2. Bepalingen modelverordening	4
Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen.....	4
Wat wordt bedoeld met 'publieke ruimte'?	4
Hoofdstuk 2. Maatregelen	4
Verboden samenkomsten en evenementen (artikel 2.1)	4
Welke samenkomsten vallen onder artikel 2.1 lid 1?	4
Betekent dit verbod dat niemand meer bezoek mag ontvangen?.....	5
Wat valt er onder de uitzondering voor 'wettelijk verplichte samenkomsten' (artikel 2.1 lid 2 onder a)?.....	5
Wat valt er onder de uitzondering voor 'samenkomsten die nodig zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties' (artikel 2.1 lid 2 onder b)?.....	5
Hoe zit het met samenkomsten in winkels?	6
Hoe zit het met samenkomsten op markten?.....	6
Valt asverstrooiing ook onder de uitzondering voor 'uitvaarten' (artikel 2.1 lid 2 onder c)?	6
Hoe moet worden omgegaan met religieuze samenkomsten (artikel 2.1 lid 2 onder d)?.....	6
Welke voorschriften gelden er voor uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen?	7
Zijn religieuze bijeenkomsten op straat of in een park toegestaan?	7
Wat valt er onder 'evenementen' (artikel 2.1 lid 3)?	7
Niet in acht nemen veilige afstand (artikel 2.2)	8
Hoe verhoudt dit verbod zich tot het verbod op samenkomsten in artikel 2.1?	8
Je mag dus wel met een atletiekgroep of yogaclub van vijftig man samenkomen in de publieke ruimte, zolang iedereen maar 1,5 meter afstand acht neemt?	8
Betekent dit verbod dat je niet meer met drie mensen in een auto mag zitten?.....	9
Mogen kinderen tot en met 12 jaar samen buitenspelen zonder ouders of voogd?.....	9
Verboden openstelling inrichtingen (artikel 2.3).....	9
Eet- en drinkgelegenheden (artikel 2.3 lid 1 onder a en lid 2)	9
Mag een winkel met een eethoek openblijven als de eethoek wordt gesloten?	9
Welke regels gelden ervoor bezorgen en afhalen?.....	9

Sport- en fitnessgelegenheden (artikel 2.3 lid 1 onder b)	9
Als mensen toch gaan sporten in een gesloten sportclub of op een gesloten sportveld, tegen wie kan dan worden opgetreden?	9
Sauna's (artikel 2.3 lid 1 onder c)	10
Hoe zit het met sauna's in hotels?	10
Hoe zit het met privé-sauna's?.....	10
Seksinrichtingen (artikel 2.3 lid 1 onder d)	10
Vallen escortdiensten onder dit verbod?	10
Coffeeshops (artikel 2.3 lid 1 onder e en lid 2)	10
Inrichtingen waar speelautomaten als bedoeld in de Wet op de kansspelen kunnen worden bespeeld (artikel 2.3 lid 1 onder f)	10
Inrichtingen waar op de uiterlijke verzorging gerichte contactberoepen worden uitgeoefend (artikel 2.3 lid 1 onder g)	10
Mogen zonnestudio's geopend blijven?	10
Mag er in een kapperszaak wel gratis worden geknipt?	10
Verbod uitoefenen contactberoepen (artikel 2.4)	11
Zijn medische pedicures verboden?.....	11
Verboden gebieden en locaties; verbod sanitaire voorzieningen (artikel 2.5)	11
Wanneer kan de voorzitter verboden gebieden en locaties aanwijzen?	11
Kan een gebied ook voor bepaalde piekmomenten worden aangewezen, zoals alleen in het weekend?	11
Als een gebied mondeling wordt aangewezen, is dat dan op basis van de verordening of betreft het een noodbevel op basis van artikel 175 Gemeentewet? Welk artikel uit het Wetboek van Strafrecht wordt overtreden (artikel 184 Sr of artikel 443 Sr)?	11
Waarom mogen sanitaire voorzieningen niet open worden gehouden (nieuw derde lid)?	12
Is er dan geen mogelijkheid om naar het toilet te gaan, ook niet in noodgevallen?	12
Hoe weet ik dat er geen sanitaire voorzieningen beschikbaar zijn?	12
Beëindiging voorziening openbaar vervoer (artikel 2.6)	12
Wanneer kan de voorzitter een voorziening voor openbaar vervoer beëindigen?	12
Vallen taxi's onder openbaar vervoer?	12
Verboden openstelling onderwijsinstellingen (artikel 2.7)	13
Wanneer is sprake van 'bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie' (artikel 2.7 lid 1 onder d) en wie bepaalt dat?.....	13
Verboden openstelling kinderopvang (artikel 2.8)	13
Mag er kinderopvang worden geboden aan kinderen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is?.....	13
Verboden toegang zorginstellingen en woonvormen ouderenzorg (artikel 2.9)	13
Is het voor kinderen verboden om hun ouders op te halen uit zorginstellingen?	13
Hoofdstuk 3. Uitzonderingen	14
Uitzonderingen (artikel 3.1)	14
Vallen buitengewone opsporingsambtenaren onder de uitzondering voor vitale processen?	14
Hoofdstuk 4. Toezicht en handhaving	14
Opvolgen aanwijzingen (artikel 4.1)	14

Toezicht (artikel 4.2)	14
Waarom moet de voorzitter toezichthouders benoemen?	14
Kan een boa ook toezichthouder zijn?	14
Kan een boa ook strafrechtelijk optreden?	14
Bekendmaking en inwerkingtreding (artikel 5.1)	15
Is de noodverordening rechtsgeldig bekendgemaakt als ze niet in een officieel publicatieblad is gepubliceerd?	15
3. Handhaving	15
Welke mogelijkheden heeft de voorzitter om de voorschriften in de noodverordening te handhaven?	15
In de toelichting op de modelverordening staat dat de voorzitter een last onder bestuursdwang of dwangsom kan opleggen op basis van artikel 125 Gemeentewet jo. artikel 39 Wet veiligheidsregio's. Klopt dat wel?	15
Hoe zit het met de toepassing van titel 5.3 Awb (herstelsancties)?	16
Kan de voorzitter voor de handhaving ook gebruik maken van artikel 174 lid 2 Gemeentewet (en artikel 39 Wvr)?	16

1. Algemene vragen

Welke bevoegdheden zijn overgegaan naar de voorzitters van de veiligheidsregio's en welke blijven bij de burgemeesters?

[Artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's](#) houdt in dat in geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis een aantal bevoegdheden van de burgemeester overgaat naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Het betreft de volgende bevoegdheden:

- a. de [artikelen 4 tot en met 7 Wet veiligheidsregio's](#);
- b. de [artikelen 172-177 Gemeentewet](#), met uitzondering van [artikel 176 lid 3 tot en met 6](#);
- c. de [artikelen 11, 14 lid 1, 56 lid 1 en 4](#) en [62 Politiewet 2012](#);
- d. de [artikelen 5 tot en met 9 Wet openbare manifestaties](#).

Alle besluiten op grond van deze bevoegdheden moeten worden genomen door de voorzitter van de veiligheidsregio indien deze worden genomen in het kader van de bestrijding van COVID-19. Het optreden tegen een café dat toch klanten ontvangt, berust dus bij de voorzitter, maar wanneer er bijvoorbeeld ergens een handgranaat aan de deur wordt geplakt, is de burgemeester bevoegd. De noodverordening brengt ook geen wijziging in de bevoegdheden die niet worden genoemd in artikel 39 Wet veiligheidsregio's. Wordt in een café een wietkwekerij aangetroffen, dan is de burgemeester krachtens [artikel 13b Opiumwet](#) bevoegd en dat geldt bijvoorbeeld ook voor tijdelijke huisverboden.

Kan de voorzitter van de veiligheidsregio zijn noodbevoegdheden in mandaat laten uitoefenen door burgemeesters?

Nee, de wetgever heeft in [artikel 39 Wet veiligheidsregio's](#) expliciet bepaald dat de voorzitter van de veiligheidsregio in geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis (of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan) *bij uitsluiting* bevoegd is toepassing te geven aan bepaalde bevoegdheden. Die bevoegdheden kunnen dan ook niet in mandaat door anderen worden uitgeoefend, ook niet door burgemeesters.

Is het ook aan de veiligheidsregio's om bijvoorbeeld afspraken te maken over het nakomen van betalingsverplichtingen aan of van gemeenten?

Nee, de Wet veiligheidsregio's gaat niet over de wijze waarop gemeenten privaatrechtelijk handelen.

2. Bepalingen modelverordening

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Wat wordt bedoeld met 'publieke ruimte'?

Het begrip 'publieke ruimte' ziet volgens de begripsomschrijving in artikel 1.2 op de openbare ruimte en voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven. Daaronder vallen bijvoorbeeld de openbare weg, vrij toegankelijke parken en plantsoenen, het publieke gedeelte van het gemeentehuis en voor het publiek toegankelijke winkels en andere gebouwen.

Hoofdstuk 2. Maatregelen

Verboden samenkomsten en evenementen (artikel 2.1)

Welke samenkomsten vallen onder artikel 2.1 lid 1?

Het begrip 'samenkomst' wordt in artikel 1.2 (Begrippen) als volgt omschreven:

- openbare samenkomsten en vermakelijkheden als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet,
- samenkomsten in voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede in vaartuigen, en
- samenkomsten buiten de publieke ruimte.

Bij 'openbare samenkomsten en vermakelijkheden als bedoeld in [artikel 174 Gemeentewet](#)' en 'samenkomsten in publiek toegankelijke gebouwen' kan worden gedacht aan samenkomsten in theaters, restaurants, cafés, terrassen, hotels, bioscopen, discotheken, seksinrichtingen, shisha lounges, poolcafés, speelautomatenhallen, casino's, banken, kermissen, braderieën, festivals, sportwedstrijden, (carnavals)optochten, musea, feestzalen, promotiebijeenkomsten op universiteiten en voor het publiek toegankelijke delen van gemeentehuizen, provinciehuizen en rechtbanken. Er kan ook gedacht worden aan (geplande of spontane) samenkomsten met het doel om gezamenlijk een activiteit te verrichten, zoals samen sporten of samen muziek maken. Ook een 'drive in-bioscoop' kan een verboden samenkomst zijn; voor de beoordeling of sprake is van een samenkomst als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 is niet relevant of de deelnemers 1,5 meter afstand in acht nemen. De zinsnede 'alsmede in vaartuigen' is toegevoegd om te verduidelijken dat ook samenkomsten op het water – denk aan rondvaartboten en cruiseschepen – verboden zijn.

Daarnaast ziet het verbod op samenkomsten *buiten* de publieke ruimte. Zo kan worden opgetreden tegen bijvoorbeeld bruiloftsfeesten, verjaardagsfeesten en 'coronafeestjes' in studentenhuizen, garages, loodsen en dergelijke. Het verbod strekt zich daarmee ook uit tot de huiselijke kring. Voor de beoordeling van de vraag of sprake is van een verboden samenkomst in huiselijke kring is van belang of er (veel) meer mensen aanwezig zijn dan op het desbetreffende adres staan ingeschreven. Let op: voor het binnentreden geldt het kader van de Algemene wet op het binnentreden.

Het verbod is zeer breed geformuleerd om in een groot aantal gevallen op te kunnen treden. De precieze grenzen van het verbod zijn dan ook lastig aan te geven. In welke gevallen er wordt opgetreden moet zorgvuldig worden afgewogen. Het ligt in de rede om niet tot handhaving over te gaan indien de afstand van 1,5 meter in acht wordt genomen en er geen sprake is van (bewuste) gezamenlijkheid.

Een samenkomst in een inrichting kan ook vallen onder een van de verboden van artikel 2.3 (verboden openstelling inrichtingen, zoals eet- en drinkgelegenheden en seksinrichtingen).

Betekent dit verbod dat niemand meer bezoek mag ontvangen?

Het is niet helemaal duidelijk waar een samenkomst begint: de aanwijzing van 24 maart 2020 bevat geen getalsmatige grens, zoals in de aanwijzing van 13 maart 2020 nog wel het geval was (meer dan honderd personen). Gelet op het aanvullende verbod op het niet in acht nemen van een veilige afstand door meer dan twee personen (artikel 2.2) en het advies om het aantal bezoekers tot drie te beperken (zie rijksoverheid.nl) lijkt het niet de bedoeling van het kabinet dat dergelijk kleinschalig samenzijn wordt beschouwd als een verboden samenkomst.

Wat valt er onder de uitzondering voor 'wettelijk verplichte samenkomsten' (artikel 2.1 lid 2 onder a)?

De aanwijzing van 24 maart 2020 noemt twee voorbeelden: vergaderingen van gemeenteraden (mits daarbij niet meer dan 100 personen aanwezig zijn) en vergaderingen van de Staten-Generaal. Bij de vergaderingen van de Staten-Generaal noemt de aanwijzing geen getalsgrens in verband met het aantal leden van de Tweede Kamer (150). Op rijksoverheid.nl worden daarnaast aandeelhoudersvergaderingen als voorbeeld genoemd.

De uitzondering betreft enkel de *wettelijk verplichte* samenkomsten en niet samenkomsten die zonder wettelijke verplichting worden belegd. Overheden worden opgeroepen om voorafgaand aan het beleggen van een besluitvormende vergadering te beoordelen of uitstel van besluitvorming mogelijk is.

De ministerraad heeft op 27 maart 2020 ingestemd met een spoedwetsvoorstel om gemeenten, provincies en waterschappen tijdelijk de mogelijkheid te geven om naast digitale beraadslaging ook digitaal besluiten te nemen (zie [dit persbericht](#)). Het wetsvoorstel ligt op dit moment voor advies bij de Raad van State. Het wetsvoorstel beoogt de noodzaak voor fysieke raadsvergaderingen zo veel mogelijk weg te nemen door besluitvorming in een digitale omgeving toe te staan. Het wetsvoorstel behelst geen verbod voor een fysieke vergadering.

Wat valt er onder de uitzondering voor 'samenkomsten die nodig zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties' (artikel 2.1 lid 2 onder b)?

Artikel 2.1 lid 2 onder b bevat een uitzondering voor samenkomsten die nodig zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn (en mits, zoals bij alle uitzonderingen in artikel 2.1 lid 2 geldt, de afstand van 1,5 meter in acht wordt genomen). Te denken valt aan samenkomsten voor werk (aldus rijksoverheid.nl) en winkels (zie hierna).

Hoe zit het met samenkomsten in winkels?

Samenkomsten in winkels vallen in principe onder de uitzondering voor 'samenkomsten die nodig zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn' (artikel 2.1 lid 2 onder b). Voor winkels geldt de opdracht onder punt 5 van de aanwijzing van 24 maart 2020: winkels moeten worden gesloten indien ze zich niet of niet in voldoende mate houden aan de verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de winkel aanwezige personen, of aan het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken daarvan. Dit vergt een beoordeling van de omstandigheden van het geval.

Dit betekent voor winkels:

- er mogen maximaal honderd personen aanwezig zijn;
- de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de winkel aanwezige personen moeten op adequate wijze zichtbaar duidelijk worden gemaakt en verwezenlijkt.

Het '[Protocol verantwoord winkelen](#)' van 25 maart 2020 bevat afspraken voor alle detailhandelsactiviteiten en is gericht op ondernemers én klanten. Een belangrijke afspraak in het protocol is dat winkels aangeven hoeveel klanten er tegelijkertijd in de winkel mogen zijn. Er geldt een richtlijn van 1 klant per 10 m² winkeloppervlak. Tevens dient ervoor te worden gezorgd dat iedereen 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden.

Het voorgaande geldt niet voor de inrichtingen die worden genoemd in artikel 2.3 (Verboden openstelling inrichtingen).

Hoe zit het met samenkomsten op markten?

Markten zijn samenkomsten in de zin van artikel 2.1 lid 1 en derhalve verboden. Markten vallen ook niet onder de uitzondering voor 'samenkomsten die nodig zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn' (artikel 2.1 lid 2 onder b). Indien samenkomsten op markten gewenst zijn, kan de voorzitter een ontheffing van het verbod in artikel 2.1 verlenen op basis van artikel 3.1 lid 1 aanhef en onder c. Aan een ontheffing of vrijstelling kunnen voorschriften of beperkingen worden verbonden. In een aantal veiligheidsregio's is een specifieke bepaling over markten in de noodverordening opgenomen.

Valt asverstrooiing ook onder de uitzondering voor 'uitvaarten' (artikel 2.1 lid 2 onder c)?

Nee, met 'uitvaarten' wordt bedoeld op begrafenissen en crematieplechtigheden. Een asverstrooiing is niet gelijk te stellen met een uitvaart. Een fundamenteel verschil is dat een uitvaartplechtigheid krachtens de [Wet op de lijkbezorging](#) (begrafenis of crematie) in beginsel uiterlijk op de zesde werkdag na overlijden moet plaatsvinden. De asverstrooiing kan ook op een later moment plaatsvinden.

Hoe moet worden omgegaan met religieuze samenkomsten (artikel 2.1 lid 2 onder d)?

Samenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard zijn uitgezonderd van het samenkomstverbod, mits daarbij ten hoogste dertig personen aanwezig zijn en mits betrokkenen te allen tijde 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon. Hierover heeft overleg plaatsgevonden tussen een afvaardiging van de Boeddhistische Unie, het Contactorgaan Moslims en Overheid, het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken en de

Hindoeraad en de minister van Justitie en Veiligheid, die tevens verantwoordelijk is voor de erediensten, met de volgende uitkomst:

1. Dringend advies van de hierbij aangesloten organisaties is om ten aanzien van religieuze of levensbeschouwelijk samenkomsten:

- De fysieke aanwezigheid bij alle samenkomsten zoveel mogelijk te beperken.
- De diensten zoveel mogelijk digitaal te laten plaatsvinden, dan wel uit te stellen.

2. Bij de religieuze of levensbeschouwelijke bijeenkomsten die doorgang dienen te vinden wordt gewezen op ieders verantwoordelijkheid om:

- de maatregelen van het kabinet in acht te nemen,
- met als uitgangspunt: zo klein als noodzakelijk wordt geacht, met afstand van 1,5 meter en ten hoogste 30 personen (inclusief degenen die de dienst leiden).

3. De hierbij aangesloten religieuze en levensbeschouwelijke gemeenschappen zullen de naleving van de maatregelen van het kabinet en de bovenstaande uitgangspunten in eigen kring bevorderen.

Welke voorschriften gelden er voor uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen?

Uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen zijn op grond van artikel 2.1 lid 2 uitgezonderd van het verbod op samenkomsten in lid 1, mits de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon en niet meer dan dertig personen aanwezig zijn. Ook bij uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen wordt gewezen op ieders verantwoordelijkheid om:

- de maatregelen van het kabinet in acht te nemen,
- met als uitgangspunt: zo klein als noodzakelijk wordt geacht, met afstand van 1,5 meter en ten hoogste 30 personen (inclusief degenen die de dienst leiden).

Zijn religieuze bijeenkomsten op straat of in een park toegestaan?

Artikel 2.1 lid 2 onder d bevat een uitzondering voor samenkomsten waarbij het recht zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden als bedoeld in [artikel 6 Grondwet](#) wordt uitgeoefend, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn en een afstand van 1,5 meter in acht wordt genomen. Die uitzondering geldt ook voor samenkomsten in de publieke ruimte. Dit staat er niet aan in de weg dat de voorzitter op basis van de [Wet openbare manifestaties](#) opdracht kan geven zo'n samenkomst te beëindigen indien wordt gehandeld in strijd met een voorschrift, beperking of aanwijzing of omdat een van de in artikel 2 van de Wet openbare manifestaties genoemde belangen dat verlangt (zie paragraaf II van de wet).

Wat valt er onder 'evenementen' (artikel 2.1 lid 3)?

Volgens artikel 2.1 lid 3 zijn alle evenementen tot 1 juni verboden. Het begrip 'evenement' wordt in artikel 1.2 (Begrippen) als volgt omschreven:

- elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van
  - markten als bedoeld in [artikel 160 lid 1 onderdeel h Gemeentewet](#) (bedoeld is: onderdeel g), en
  - betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de [Wet openbare manifestaties](#).

Onder het begrip 'evenement' vallen mede, maar niet uitsluitend, herdenkingsplechtigheden, braderieën, optochten niet zijnde manifestaties in de zin van de Wet openbare manifestaties, feesten, muziekvoorstellingen, wedstrijden, straatfeesten, barbecues en vechtsportwedstrijden, aldus de begripsomschrijving.

Deze begripsomschrijving is ontleend aan het model van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) voor een algemene plaatselijke verordening. Per abuis wordt nog verwezen naar artikel 160 lid 1 onderdeel h Gemeentewet, terwijl dat onderdeel per 1 januari 2020 is verletterd tot onderdeel g ([Stb. 2019, 173](#)). Dit zal geen problemen opleveren, omdat de omschrijving duidelijk maakt dat hier het onderdeel over markten bedoeld wordt. Deze verwijzing wordt uiteraard hersteld in de volgend versie van het model.

Volgens de aanwijzing van 24 maart 2020 zijn alleen vergunningplichtige en meldplichtige evenementen verboden. In de modelnoodverordening is de beperking tot vergunningplichtige en meldplichtige evenementen (in overleg met het ministerie van VWS) weggelaten, omdat gemeenten zelf bepalen welke evenementen vergunningplichtig of meldplichtig zijn. Het is niet de bedoeling dat het verbod op evenementen per gemeente iets anders inhoudt en in sommige gemeenten zijn grote evenementen – tot wel tweeduizend personen – niet vergunningplichtig of meldplichtig.

Evenementen in de zin van artikel 2.1 lid 3 zullen in de regel ook onder de verboden samenkomsten vallen (artikel 2.1 lid 1). Het gaat bij de evenementen om een specifieke categorie die tot 1 juni 2020 verboden is, terwijl de maatregelen voor overige samenkomsten voorlopig alleen tot en met 28 april 2020 gelden.

Van het verbod op evenementen in artikel 2.1 lid 3 kan de voorzitter op basis van artikel 3.1 lid 1 aanhef en onder c een ontheffing verlenen. Zo is denkbaar dat bijvoorbeeld voor een specifieke herdenkingsplechtigheid een ontheffing wordt verleend, mits de afstand van 1,5 meter in acht wordt genomen.

Niet in acht nemen veilige afstand (artikel 2.2)

Hoe verhoudt dit verbod zich tot het verbod op samenkomsten in artikel 2.1?

Artikel 2.2 verbiedt het iedereen om zich in een groep van drie of meer personen op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon in die groep (en andere personen) een afstand te houden van ten minste 1,5 meter. Dit betekent dat geen sprake is van schending van artikel 2.2 als de betrokkenen zich op ten minste 1,5 meter afstand van elkaar bevinden.

In artikel 2.1 zijn samenkomsten verboden. Een samenkomst kenmerkt zich veelal door een gezamenlijk doel of bedoeling van de deelnemers; denk aan een bioscoop, een restaurant, een feest, een popconcert of festival. De regering heeft besloten dat samenkomsten verboden zijn omdat het heel lastig is om bij samenkomsten een afstand van 1,5 meter aan te houden. Het risico op verspreiding van het virus is te groot. Dat is bij artikel 2.2 niet het geval bij een afstand van 1,5 meter als er meer dan twee mensen samen zijn. Het is dus mogelijk om met vier personen op straat te praten als er maar een afstand van 1,5 meter tot elkaar wordt gehouden.

Je mag dus wel met een atletiekgroep of yogaclub van vijftig man samenkomen in de publieke ruimte, zolang iedereen maar 1,5 meter afstand acht neemt?

Nee, een samenkomst van vijftig man met het doel om een gezamenlijke activiteit te verrichten vormt een verboden samenkomst als bedoeld in artikel 2.1.

Betekent dit verbod dat je niet meer met drie mensen in een auto mag zitten?

Ja, dit betekent dat er in een (normale) auto maximaal twee personen mogen zitten, omdat het in een (normale) auto niet mogelijk is om 1,5 meter afstand tot elkaar te bewaren. Drie of meer personen in één (normale) auto is dus niet toegestaan. Voor een gezin is dat anders: gezinsleden vallen onder de uitzondering 'personen die een gezamenlijke huishouding vormen' (artikel 2.2 lid 2 onder a).

Voor de veiligheidsregio's die het verbod van artikel 2.2 hebben beperkt tot de publieke ruimte kan het verbod in auto's niet gehandhaafd worden, omdat auto's geen publieke ruimte zijn.

Mogen kinderen tot en met 12 jaar samen buitenspelen zonder ouders of voogd?

De uitzondering in de aanwijzing van 24 maart 2020 betreft alleen 'kinderen tot en met 12 jaar die samenspelen onder toezicht van een of meer ouders of voogden die daarbij onderling een afstand van 1,5 meter in acht nemen'. Dit is overgenomen in artikel 2.2 lid 1 onder b. Het kabinet heeft echter een bredere uitzondering gecommuniceerd (ook spelende kinderen zonder ouders/voogden). Het is de verwachting dat dit wordt verduidelijkt in een komende aanwijzing.

Verboden openstelling inrichtingen (artikel 2.3)***Eet- en drinkgelegenheden (artikel 2.3 lid 1 onder a en lid 2)*****Mag een winkel met een eethoek openblijven als de eethoek wordt gesloten?**

Ja, want dan is niet langer sprake van een inrichting waar ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd (eet- of drinkgelegenheid). Veel grote winkels met een eetgelegenheid (warenhuizen, benzinstations) hebben er dan ook voor gekozen om alleen de eetgelegenheid te sluiten.

Welke regels gelden ervoor bezorgen en afhalen?

Bezorgen en afhalen vallen niet onder de verboden in artikel 2.3 lid 1 onder a (eet- en drinkgelegenheden) en coffeeshops (onder e); deze verboden zien alleen op inrichtingen waar *ter plaatse* eten of drinken wordt verkocht en genuttigd. Artikel 2.3 lid 2 maakt duidelijk dat de duur van het verblijf bij afhaal ('verkoop, aflevering of verstrekking voor gebruik anders dan ter plaatse') zoveel mogelijk beperkt moet worden. Gelet op het verbod van artikel 2.2 moet bij drie of meer personen een afstand van 1,5 meter in acht worden genomen.

Sport- en fitnessgelegenheden (artikel 2.3 lid 1 onder b)**Als mensen toch gaan sporten in een gesloten sportclub of op een gesloten sportveld, tegen wie kan dan worden opgetreden?**

Het verbod in artikel 2.3 ziet alleen op het geopend houden van bepaalde inrichtingen door de eigenaar/exploitant. Dat neemt niet weg dat kan worden opgetreden tegen eventuele strafbare feiten (denk aan [artikel 461 Sr](#)). Onder omstandigheden kan er ook sprake zijn van huisvredebreuk ([artikel 138 Sr](#)).

Sauna's (artikel 2.3 lid 1 onder c)

Hoe zit het met sauna's in hotels?

Het is krachtens artikel 2.3 lid 1 onder c verboden sauna's geopend te houden. Dit verbod richt zich niet alleen op zelfstandige sauna's, maar ook op sauna's die verbonden zijn met of deel uitmaken van hotels. Voor wellnesscomplexen of thermen die ook saunafaciliteiten bieden, geldt dat het verboden is de saunafaciliteiten geopend te houden (en uiteraard ook onderdelen die onder een ander verbod vallen).

Hoe zit het met privé-sauna's?

Ook sauna's die kunnen worden afgehuurd voor een beperkte groep personen met een maximum van twee vallen onder het verbod. In de aanwijzing is geen onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten sauna's. Gelet op de aard van de activiteit is de kans op besmetting in sauna's naar het oordeel van de minister onaanvaardbaar hoog.

Seksinrichtingen (artikel 2.3 lid 1 onder d)

Vallen escortdiensten onder dit verbod?

Escortdiensten vallen niet onder dit verbod omdat er geen sprake is van een inrichting. Wel vallen escortdiensten onder het verbod op het uitoefenen van contactberoepen in artikel 2.4. Dat geldt ook voor andere vormen van dienstverlening van seksuele aard waarbij het niet mogelijk is om een afstand van tenminste 1,5 m in acht te nemen.

Coffeeshops (artikel 2.3 lid 1 onder e en lid 2)

[nog geen vragen]

Inrichtingen waar speelautomaten als bedoeld in de Wet op de kansspelen kunnen worden gespeeld (artikel 2.3 lid 1 onder f)

[nog geen vragen]

Inrichtingen waar op de uiterlijke verzorging gerichte contactberoepen worden uitgeoefend (artikel 2.3 lid 1 onder g)

Mogen zonnestudio's geopend blijven?

Een zonnestudio is geen inrichting waar een op het uiterlijk gericht contactberoep wordt uitgeoefend (artikel 2.3 lid 1 onder g); ook is in principe geen sprake van de uitoefening van een ander contactberoep (artikel 2.4). Uit de noodverordening volgt derhalve niet dat zonnestudio's niet geopend mogen blijven. De voorzitter van de veiligheidsregio kan wel besluiten om zonnestudio's te sluiten indien dat noodzakelijk is ter voorkoming van de verspreiding van het coronavirus.

Mag er in een kapperszaak wel gratis worden geknipt?

Nee, het verbod houdt in dat een kapperszaak (de inrichting) niet geopend mag zijn. Dat betekent dat in de zaak ook niet gratis mag worden geknipt – ook geen gezinsleden of vrienden.

Verbod uitoefenen contactberoepen (artikel 2.4)

Zijn medische pedicures verboden?

Het verrichten van (uitsluitend) medische pedicures valt niet onder 'inrichtingen waar op de uiterlijke verzorging gerichte contactberoepen worden uitgeoefend' (artikel 2.3 lid 1 onder g), noch onder het verbod op het uitoefenen van contactberoepen (artikel 2.4). Het verbod op het uitoefenen van contactberoepen geldt volgens het tweede lid niet voor zorgverleners die hun beroep uitoefenen, mits voor deze uitoefening een individuele medische indicatie bestaat en daarbij door de zorgverlener alle in verband met COVID-19 benodigde hygiënevereisten in acht worden genomen.

Verboden gebieden en locaties; verbod sanitaire voorzieningen (artikel 2.5)

Wanneer kan de voorzitter verboden gebieden en locaties aanwijzen?

Artikel 2.5 lid 1 drukt uit dat de voorzitter bepaalde gebieden en locaties kan aanwijzen waar het verboden is zich te bevinden. Dat gaat verder dan het in artikel 2.2 bedoelde verbod op groepsvorming; in dit geval mag niemand zich meer in het gebied bevinden, behalve de personen genoemd in het tweede lid. Daarnaast gelden de algemene uitzonderingen genoemd in artikel 3.1 van deze verordening.

De voorzitter beschikt bij het aanwijzen van gebieden en locaties over beleidsruimte. Indien de voorzitter van oordeel is dat het openhouden van bepaalde gebieden of locaties een onaanvaardbaar risico oplevert op verspreiding van het coronavirus, dan kan de voorzitter het gebied of locatie aanwijzen. Gedacht kan worden aan een drukke meubelboulevard, maar ook aan recreatie- en pretparken, winkels, natuurgebieden en stranden.

Ook kunnen gebieden worden aangewezen waar overtredingen van de noodverordening zijn geconstateerd (denk aan hangjongeren).

Kan een gebied ook voor bepaalde piekmomenten worden aangewezen, zoals alleen in het weekend?

De voorzitter van de veiligheidsregio kan krachtens artikel 2.5 lid 1 gebieden en locaties aanwijzen die verboden zijn. Een aanwijzing moet evenredig zijn met de daarmee nagestreefde doelen. Dat betekent dat de voorzitter ervoor kan kiezen een gebied of locatie te sluiten krachtens artikel 2.5 lid 1 en gelijktijdig krachtens artikel 3.1 lid 1 onder c te bepalen dat het verbod enkel geldt gedurende bepaalde piekmomenten, zoals in het weekend.

Als een gebied mondeling wordt aangewezen, is dat dan op basis van de verordening of betreft het een noodbevel op basis van [artikel 175 Gemeentewet](#)? Welk artikel uit het Wetboek van Strafrecht wordt overtreden ([artikel 184 Sr](#) of [artikel 443 Sr](#))?

Bij spoedeisende gevallen kan een aanwijzing ook mondeling plaatsvinden. Een mondelinge aanwijzing dient zo spoedig mogelijk op schrift te worden gesteld. Na een mondelinge aanwijzing is het verbod om zich in de aangewezen gebieden of op de aangewezen locaties te bevinden onmiddellijk van kracht. De aanwijzing heeft tot gevolg dat het verbod van artikel 2.5 lid 1 van kracht wordt en is geen noodbevel. Overtreding van het verbod is een strafbaar feit op basis van artikel 443 Sr. Artikel 2.5 lid 1 van de noodverordening wordt dan namelijk overtreden.

Waarom mogen sanitaire voorzieningen niet open worden gehouden (nieuw derde lid)?

Op dinsdag 31 maart 2020 is in de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) besloten om alle sanitaire voorzieningen te sluiten, vooral om zo het aantal reisbewegingen te beperken. De voorzitters van de veiligheidsregio's hebben hierover diezelfde avond een brief ontvangen met het verzoek om dit verbod in de noodverordening op te nemen (voor zover dat nog niet was gebeurd). Het gaat over sanitaire voorzieningen van recreatievoorzieningen zoals campings en vakantieparken, maar ook in natuurgebieden en stranden. Naast het doel om het aantal reisbewegingen te beperken, dient deze maatregel om te voorkomen dat het virus zich bij sanitaire voorzieningen kan verspreiden. Deze voorzieningen worden frequent gebruikt door een grote groep personen en worden niet altijd tijdig en voldoende zorgvuldig schoongehouden. Het coronavirus kan volgens wetenschappelijke inzichten van 48 tot 72 uur overleven op plastic en steen en kan op die wijze worden overgedragen aan een grote groep personen.

Is er dan geen mogelijkheid om naar het toilet te gaan, ook niet in noodgevallen?

Met het oog op de duidelijkheid en handhaafbaarheid is ervoor gekozen om sanitaire voorzieningen te sluiten en dus ook niet voor noodgevallen open te houden.

Hoe weet ik dat er geen sanitaire voorzieningen beschikbaar zijn?

Als de noodverordening rechtsgeldig bekend is gemaakt, wordt eenieder geacht het verbod te kennen. Het is niet noodzakelijk om de voorzieningen fysiek te sluiten of bij de ingang een aankondiging aan te brengen. Dit kan de kenbaarheid en naleving van de norm natuurlijk wel sterk ten goede komen. Het verdient dan ook aanbeveling om de sanitaire voorziening zo mogelijk fysiek te sluiten en/of van de mededeling te voorzien dat de voorziening gesloten is.

Beëindiging voorziening openbaar vervoer (artikel 2.6)

Wanneer kan de voorzitter een voorziening voor openbaar vervoer beëindigen?

Op basis van artikel 2.6 kan de voorzitter voorzieningen voor openbaar vervoer beëindigen of beperken indien deze voorzieningen niet of niet in voldoende mate voldoen aan de eis van verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen, of aan het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken daarvan. Het artikel noemt daarbij de volgende voorwaarden:

- de beëindiging of beperking geschiedt in overleg met de vervoerder;
- de beëindiging (of beperking) mag het transport van personen die werkzaam zijn in vitale processen niet onnodig belemmeren;
- de beëindiging (of beperking) mag transport dat anderszins noodzakelijk is voor de mobiliteit van Nederland niet onnodig belemmeren.

Vallen taxi's onder openbaar vervoer?

Taxi's (personenvervoer per auto tegen betaling, niet zijnde openbaar vervoer) zijn geen voorzieningen voor openbaar vervoer, zodat artikel 2.6 niet van toepassing is (zie [artikel 1 Wet personenvervoer](#)). Wel dient op basis van artikel 2.2 ook in taxi's een veilige afstand in acht te worden genomen van 1,5 meter. Indien dat niet mogelijk is, kan de voorzitter op grond van artikel 3.1, eerste lid, onder c, een (generieke) ontheffing verlenen onder het stellen van voorwaarden, zoals een afscherming tussen chauffeur en passagier. Het protocol '[Veilig en verantwoord taxi- en zorgvervoer](#)' biedt de daarvoor benodigde handvatten.

Voor de veiligheidsregio's die het verbod van artikel 2.2 hebben beperkt tot de publieke ruimte, kan het verbod in taxi's niet gehandhaafd worden, omdat taxi's geen publieke ruimte zijn.

Verboden openstelling onderwijsinstellingen (artikel 2.7)

Wanneer is sprake van 'bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie' (artikel 2.7 lid 1 onder d) en wie bepaalt dat?

Op basis van een lokaal vastgestelde procedure tussen gemeenten en betrokken onderwijsinstellingen, met betrokkenheid van o.a. Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en jeugdinstanties, wordt bepaald voor wie dit maatwerk nodig is.

Verboden openstelling kinderopvang (artikel 2.8)

Mag er kinderopvang worden geboden aan kinderen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is?

Op dit moment geldt die uitzondering alleen voor de opvang van leerlingen door onderwijsinstellingen (artikel 2.7 lid 1 onder d). Er wordt op dit moment gesproken over een uitbreiding van de uitzondering tot kinderopvang. Daarover volgt mogelijk op korte termijn een nieuwe aanwijzing.

Verboden toegang zorginstellingen en woonvormen ouderenzorg (artikel 2.9)

Is het voor kinderen verboden om hun ouders op te halen uit zorginstellingen?

Het verbod van artikel 2.9 is erop gericht geen personen van buitenaf die niet noodzakelijk zijn voor de basiszorg toe te laten. Het verbod is primair gericht op bezoek aan de instelling.

De vraag kan worden gesteld of het verbod zich ook richt op de bewoners van zorginstellingen (en woonvormen in de ouderenzorg): mogen zij de instelling op eigen kracht en/of met begeleiding van het zorgpersoneel te verlaten? Hoewel het verbod daar niet primair op gericht is, is het verlaten van en terugkeren in de instelling in beginsel niet wenselijk omdat de bewoner dan een besmettingsrisico kan vormen voor andere bewoners. De instelling kan echter wel bepalen om hier in uitzonderlijke situaties een bewoner toestemming te geven de instelling te verlaten. Hierbij valt te denken aan de situatie dat een familielid met instemming van alle partijen een naaste in huis opneemt om zelf de benodigde zorg te verlenen en waarvan is komen vast te staan dat deze hier ook op verantwoorde wijze toe in staat is. Een andere denkbare situatie kan zijn een sterfgeval van een dierbare, bijvoorbeeld partner of kind van de bewoner; het is voorstelbaar dat dat een bewoner de mogelijkheid krijgt om, mits dit op verantwoorde wijze kan, in dat geval afscheid te nemen. Dit is dus casuïstisch en het is daarom in beginsel aan de verpleeghuizen om te bepalen onder welke voorwaarden bewoners kunnen terugkeren. Mocht de vraag zijn of bewoners van verpleeghuizen even naar buiten mogen om een 'ommetje' te maken, bijvoorbeeld in de tuin van het verpleeghuis, dan kan daar in algemene zin over worden gezegd dat dit gelet op de grote besmettingsgevoeligheid van verpleeghuisbewoners niet wenselijk is, maar ook hier zijn in individuele gevallen uitzonderingen denkbaar en het is aan het verpleeghuis om dat te bepalen.

Indien bewoners die naar buiten zijn geweest bij terugkeer de toegang wordt ontzegd en zij desondanks weer naar binnen willen, kan tegen hen worden opgetreden op grond van artikel 2.9

of eventueel de reguliere bepalingen van het Wetboek van Strafrecht. Het is niet de bedoeling van het kabinet dat maatregelen worden genomen tegen de zorginstellingen of woonvormen zelf.

Hoofdstuk 3. Uitzonderingen

Uitzonderingen (artikel 3.1)

Vallen buitengewone opsporingsambtenaren onder de uitzondering voor vitale processen?

Artikel 3.1 lid 1 onder b bevat een uitzondering voor 'activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>'. Op die webpagina staan bij de lijst van vitale beroepen de boa's niet specifiek genoemd (wel inzet politie en defensie). Het ligt in de rede dat boa's die zich bezighouden met opsporing of toezicht met betrekking tot de noodmaatregelen vallen onder 'crisisbeheersing van de veiligheidsregio's' (en andere boa's onder 'noodzakelijke overheidsprocessen').

Hoofdstuk 4. Toezicht en handhaving

Opvolgen aanwijzingen (artikel 4.1)

[nog geen vragen]

Toezicht (artikel 4.2)

Waarom moet de voorzitter toezichthouders benoemen?

Onder toezichthouder wordt verstaan een persoon die bij of krachtens de wet is belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift ([artikel 5:11 Awb](#)). Toezichthouders kunnen alleen toezien op de naleving van noodverordeningen en noodbevelen als ze daartoe bevoegd zijn gemaakt. Daarin wordt voorzien in artikel 4.2. Bij toezicht op de naleving beschikt de toezichthouder over de bevoegdheden van [titel 5.2 Awb](#). Ambtenaren van politie en militairen van de Koninklijke marechaussee hoeven niet benoemd te worden (zie onderdelen a en d).

Kan een boa ook toezichthouder zijn?

Ja, ook een buitengewoon opsporingsambtenaar kan door de voorzitter van de veiligheidsregio worden benoemd tot toezichthouder. Dat kan bij alle boa's die krachtens [artikel 142 Sv](#) zijn benoemd.

Kan een boa ook strafrechtelijk optreden?

Ja, dat is in de volgende gevallen mogelijk:

- als de boa benoemd is in de domeinen I, II en IV van de [Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar](#), zoals gewijzigd met ingang van 28 maart 2020; of
- als de boa door de OvJ daartoe is aangewezen.

Deze boa's zijn van rechtswege bevoegd om strafrechtelijk handhavend op te treden. Er is geen speciale benoeming of aanwijzing nodig.

Bekendmaking en inwerkingtreding (artikel 5.1)

Is de noodverordening rechtsgeldig bekendgemaakt als ze niet in een officieel publicatieblad is gepubliceerd?

De noodverordening is door de voorzitter vastgesteld op grond van [artikel 39 lid 1 Wet veiligheidsregio's](#) jo. [artikel 176 lid 1 Gemeentewet](#). Volgens de laatste volzin van artikel 176 lid 1 Gemeentewet wordt de noodverordening bekendgemaakt door de voorzitter 'op een door hem te bepalen wijze'. Deze bepaling heeft voorrang op [artikel 139 lid 1 Gemeentewet](#) en de bepalingen over bekendmaking in de [Wet gemeenschappelijke regelingen](#). De bekendmaking (en daarmee inwerkingtreding) kan rechtsgeldig plaatsvinden door de noodverordening op de website van de veiligheidsregio te plaatsen.

Omwille van de kenbaarheid van de noodverordeningen – die ingrijpende voorschriften bevatten – is het gewenst om van de bekendmaking zo spoedig mogelijk mededeling te doen in de gemeentebladen van de betrokken gemeenten of, indien dat is ingesteld, het publicatieblad van de veiligheidsregio.

3. Handhaving

Welke mogelijkheden heeft de voorzitter om de voorschriften in de noodverordening te handhaven?

Daartoe bestaan drie mogelijkheden:

- De eerste en meest gebruikte route om voorschriften in een noodverordening te handhaven is de onmiddellijke handhaving met behulp van fysieke maatregelen. De onmiddellijke handhaving is de feitelijke/daadwerkelijke handhaving van de openbare orde door de politie onder leiding van de burgemeester of – in dit geval – de voorzitter van de veiligheidsregio.
- Een tweede mogelijkheid is dat opsporingsambtenaren een proces-verbaal uitschrijven voor overtreding van [artikel 443 Sr](#). Het Openbaar Ministerie in de persoon van de officier van justitie kan op grond van [artikel 257a Sv](#) een strafbeschikking opleggen, (onder meer) inhoudende een geldboete die op overtreding van artikel 443 Sr wordt gesteld.
- Een derde mogelijke route is het opleggen van een last onder bestuursdwang of een (preventieve) last onder dwangsom.¹ Dit is een minder gebruikelijke route, omdat bij noodrecht veelal onmiddellijke handhaving aangewezen is en geen begunstigingstermijn kan worden afgewacht.

In de toelichting op de modelverordening staat dat de voorzitter een last onder bestuursdwang of dwangsom kan opleggen op basis van [artikel 125 Gemeentewet](#) jo. [artikel 39 Wet veiligheidsregio's](#). Klopt dat wel?

De algemene bestuursdwangbevoegdheid van artikel 125 Gemeentewet wordt in artikel 39 Wet veiligheidsregio's (en de wetsgeschiedenis) niet vermeld. De burgemeester is slechts bevoegd een last onder bestuursdwang te geven, indien die strekt tot handhaving van regels die de burgemeester uitvoert. Dit laatste is nu niet meer het geval. Het is als redelijke wetstoepassing verdedigbaar dat artikel 125 Gemeentewet als het ware 'connex' met de bevoegdheden, genoemd in artikel 39 Wet veiligheidsregio's meegaat naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Het kan immers niet de bedoeling van de wetgever zijn geweest om, toegepast op dit geval, de

---

¹ Zie bijvoorbeeld ABRvS 24-04-2001, ECLI:NL:RVS:2001:AN6874, AB 2002, 70.

noodbevoegdheden in een escalatiegeval over te hevelen naar de voorzitter van de veiligheidsregio, maar handhaving van die bevoegdheden die in een niet-geëscaleerd geval mogelijk is, bij escalatie onmogelijk te maken of bij de burgemeester te laten liggen.

De minister van Justitie en Veiligheid heeft op 1 april 2020 in [antwoord op Kamervragen](#) bevestigd dat de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang of onder dwangsom op te leggen, zoals bepaald in artikel 125 van de Gemeentewet, naar zijn mening moet worden geacht met de verordeningsbevoegdheid mee te zijn overgegaan naar de voorzitters van de veiligheidsregio's in het kader van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's. Er wordt gewerkt aan een spoedwetsvoorstel ter verduidelijking van artikel 39 Wet veiligheidsregio's.

Hoe zit het met de toepassing van titel 5.3 Awb (herstelsancties)?

Volgens [artikel 5:23 Awb](#) is afdeling 5.3.1 Awb (Last onder bestuursdwang) niet van toepassing op optreden ter onmiddellijke handhaving van de openbare orde. De gedachte daarachter is dat bij het feitelijke optreden ter onmiddellijke handhaving van de openbare orde niet eerst met schriftelijke besluiten tot toepassing van bestuursdwang hoeft te worden gewerkt. Dat neemt niet weg dat het wenselijk is om, indien de situatie dat toelaat, zoveel mogelijk de bepalingen van afdeling 5.3.1 Awb in acht te nemen.

Kan de voorzitter voor de handhaving ook gebruik maken van [artikel 174 lid 2 Gemeentewet](#) (en [artikel 39 Wvr](#))?

Artikel 174 Gemeentewet belast de burgemeester met het toezicht op de openbare samenkomsten en gemakkelikheden alsmede op de voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven; op basis van het tweede lid kan de burgemeester daarbij de bevelen geven die met het oog op de bescherming van veiligheid en gezondheid nodig zijn. Deze bevoegdheid behoort tot de bevoegdheden die op basis van artikel 39 Wvr naar de voorzitter zijn overgegaan. Deze basis kan inderdaad worden benut om concrete bevelen te geven als strafrechtelijke handhaving van de voorschriften uit de noodverordening ([artikel 443 Sr](#)) niet voldoende blijkt om in een concreet geval de verspreiding van COVID-19 te voorkomen. Een noodbevel op basis van [artikel 175 Gemeentewet](#) biedt het voordeel dat daarbij indien noodzakelijk kan worden afgeweken van andere dan bij de Grondwet gestelde voorschriften.